

אומר רבינו יצחק דרבנן דמתניתין היינו רבי יוסי² דפרק כל הצלמים (עבודה זרה מג, ב) -

אי נמי מתניתין דהכא אתי שפיר כרבנן דהתם -

Or you may also say, that our משנה here works out well even with the רבנן there - דאמרו לו אף היא נעשה זבל ומגדל צמחים³ ורחמנא אמר⁴ לא ידבק בידך וגומר -

Where the רבנן said to ר"י, 'if you will be שוחק וזורה לרוח it will also become fertilizer and cause plants to grow, but the Merciful one said 'it should not cleave to your hand'', etc. the רבנן here agree to this concern, but nevertheless -

והא דשרו הכא היינו משום דבחמץ כתיב לא יאכל⁵ ואינו אסור אלא כדרך הנאה⁶ -

The reason **they permit it here** (to be מפרר וזורר לרוח by חמץ) **is because by חמץ it is written ולא יאכל** (and it [the חמץ] **should not be eaten**), so it is not forbidden to derive benefit from חמץ **only in the usual manner** one **benefits** from חמץ -

וכי האי גוונא לאו דרך הנאה היא -

⁶ See the גמרא previously on כדב, ר' יוחנן (first) states that הנאתן אלא דרך הנאתן, and הכל מודים בכלאי הכרם שלוקין עליהם אפילו שלא כדרך הנאתן, מ"ט משום דלא who (follows up on this ruling and) states (חמץ) בהנאה (such as אכילה where the word אכילה is used to prohibit it (also) בהנאה, however those איסורי הנאה which are not derived from the word אכילה (like ע"ז whose איסור is derived from ידבק), they are אסור בהנאה even שלא כדרך. See 'Thinking it over'.

However, in this manner (of it being used as fertilizer), **it is not דרך הנאה** (and therefore it is permitted) -

אבל בעבודה זרה לא כתיב אכילה ואסור אפילו שלא כדרך הנאה:

However by ע"ז the word **אכילה** is **not written** to proscribe its benefit (but rather its איסור הנאה is derived from ידבק), **therefore it is forbidden** (to derive benefit from ע"ז) **even שלא כדרך הנאה** (such as being used for fertilizer).

SUMMARY

The רבנן here who permit מפרר וזורר לרוח by חמץ may either be following the view of ר"י, or they may even agree with the רבנן and distinguish between חמץ where שלא כדרך הנאה is permitted and ע"ז where even כדרך is prohibited.

THINKING IT OVER

The distinction of the א"נ in תוספות seems obvious,⁷ why does not the ר"י (in the first explanation) accept it?!

⁷ See footnote # 6.

⁸ See שמואל בד"ה וצריך.